

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Χρήστος Α. Ιωάννου

Ειδικοί Επιστήμονες: Ιωάννης Τσελεκίδης

Ευνίκη Παλάσκα

Αδριρήνη Μαριδάκη

Ιωάννης Κωστής

15 Ιουλίου 2013

Αριθμ. Πρωτ.165660/28389/2013

Προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Πρόνοιας

Κύριο Ιωάννη Βρούτση

ΠΟΡΙΣΜΑ

Θέμα: Καθυστέρηση απονομής συνταξιοδοτικών παροχών από τον Τομέα Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (Τ.Ε.Α.Υ.Ε.Κ.) του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.).

Ο Συνήγορος του Πολίτη επανέρχεται για μία ακόμη φορά στο ζήτημα της ιδιαίτερα μεγάλης καθυστέρησης από το τ. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (ΤΕΑΥΕΚ) να απονείμει τις προβλεπόμενες από τις καταστατικές του διατάξεις συνταξιοδοτικές παροχές, αφού οι καθυστερήσεις αγγίζουν ή και υπερβαίνουν τα δύο (2) έτη¹.

Η Ανεξάρτητη Αρχή, από τον Οκτώβριο του 1998 έως σήμερα έγινε αποδέκτης εκατοντάδων αναφορών πολιτών οι οποίοι διαμαρτύρονται γι αυτή τη κατάσταση, αλλά και τα παρεπόμενα αυτής προβλήματα.

1. Ιστορικό

Ο Συνήγορος του Πολίτη, προκειμένου να διερευνήσει το πρόβλημα, διοργάνωσε, με δική του πρωτοβουλία, το 2007 δύο συναντήσεις εργασίας με τη

¹ Ιδιαίτερα στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης, οι οποίες είναι ουκ ολίγες, το χρονικό διάστημα απονομής της επικουρικής σύνταξης είναι σαφώς μεγαλύτερο των δύο (2) ετών.

Διοίκηση του ΤΕΑΥΕΚ και με την αρμόδια Διεύθυνση της ΓΓΚΑ, με στόχο την κατανόηση των ζητημάτων και την εξεύρεση λύσεων. Ανέδειξε επίσης το θέμα στην Ετήσια Έκθεσή του για το 2007, ενώ συνέταξε και απέστειλε το υπ' αριθ. 6852.1/30.12.2009 πορισματικό έγγραφο προς τον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και τον Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Εντόπισε τέσσερα βασικά προβλήματα τα οποία αφορούσαν: α) τη στελέχωση του Ταμείου, β) τον τρόπο καταχώρησης των εργοδοτικών εισφορών, γ) την κατάσταση του φυσικού αρχείου και δ) τη μηχανοργάνωση.

Ο σημαντικός αριθμός αναφορών που υποβάλλονται την Αρχή, εξακολουθεί να αναδεικνύει μεγάλες καθυστερήσεις που παρατηρούνται στην έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων ή στον καθορισμό του χρόνου ασφάλισης στο τ.ΤΕΑΥΕΚ. Οι καθυστερήσεις, ξεπερνούν κάθε εύλογο χρόνο αναμονής. Παράλληλα, οι ασφαλισμένοι δεν ενημερώνονται για τα αίτια των καθυστερήσεων και τον ακριβή χρόνο περαίωσης των αιτημάτων τους. Ως αποτέλεσμα, αφενός οι αποδέκτες των παρεχόμενων υπηρεσιών ταλαιπωρούνται, αναμένοντας επί μακρόν την απάντηση της Διοίκησης, αφετέρου κινδυνεύουν να απωλέσουν ώριμα ασφαλιστικά τους δικαιώματα².

2. Παρεμβάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και λόγω των αναφορών που συνέχιζαν να κατατίθενται και μετά το 2007, ο Συνήγορος του Πολίτη συνέχισε να διερευνά το

² Χαρακτηριστικό παράδειγμα του κινδύνου αυτού, αποτελεί η αναφορά ασφαλισμένης του ΤΕΑΥΕΚ, που προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη (αρ.πρωτ.9668/2009) και η οποία, αφού έλαβε κύρια σύνταξη από το ΙΚΑ Καβάλας, εν συνεχεία, έχοντας αποστείλει το ΙΚΑ τα απαραίτητα δικαιολογητικά, επελήφθη το ΤΕΑΥΕΚ, ως αρμόδιο, λόγω της απασχόλησης της ενδιαφερόμενης, προκειμένου να χορηγήσει την επικουρική σύνταξη. Παράλληλα, το εν λόγω Υποκατάστημα ΙΚΑ, γνωστοποίησε και επέστρεψε στο ΤΕΑΥΕΚ ασφαλιστικές εισφορές της χρονικής περιόδου 1-1-1996 έως 30-6-1998 ως αχρεωστήτως καταβληθείσες, επειδή, μετά από έλεγχο που διενήργησε στα μισθολόγια της επιχείρησής, διαπίστωσε κακή υπαγωγή στο ΙΚΑ – TEAM της ανωτέρω ασφαλισμένης. Όμως, το ΤΕΑΥΕΚ, με μεγάλη καθυστέρηση δύο (2) και πλέον ετών, εντέλει το 2007 ζήτησε από την εργοδότη εταιρεία της ασφαλισμένης την καταβολή επιπλέον 2% επί των αποδοχών της για το χρονικό διάστημα από το 1997 και εντεύθεν, με την αιτιολογία ότι οι ασφαλιστικές εισφορές στο Ταμείο αντιστοιχούν στο 8% επί των μηνιαίων αποδοχών και όχι 6% όπως ισχύει στο ΕΤΕΑΜ, αδυνατώντας όμως να συνυπολογίσει και το έτος 1996, αφού για αυτό δεν μπορούσαν να αναζητηθούν οι ασφαλιστικές εισφορές, λόγω της δεκαετούς παραγραφής. Η Νομική Υπηρεσία του Ταμείου με γνωμοδότησή της, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «η ασφαλισμένη θα πρέπει να προβεί σε εξαγορά του χρονικού διαστήματος από 1-1-1996 έως 31-12-1996 σχετικά ΜΟΝΟ για το 2% των αποδοχών της, που αφορά το υπόλοιπο της εργοδοτικής εισφοράς». Με άλλα λόγια προτείνεται να επιβαρυνθεί η ασφαλισμένη των εργοδοτικών εισφορών για το έτος 1996, παρά το γεγονός ότι, βάσει των πραγματικών περιστατικών, ο φάκελος με τα ασφαλιστικά στοιχεία της βρισκόταν στο ΤΕΑΥΕΚ ήδη από το 2005. Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε προς τον εν λόγω φορέα, ότι ο εξαναγκασμός της ασφαλισμένης να προβεί σε εξαγορά αυτού του διαστήματος, παραβιάζει ευθέως την αρχή της χρηστής διοίκησης, της καλής πίστης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του πολίτη προς τη Διοίκηση και ότι δεν προβλέπεται από το νόμο να απαιτεί το Ταμείο από την ασφαλισμένη να καταβάλει τις εισφορές που οφείλει ο εργοδότης και οι οποίες, εξαιτίας της καθυστέρησης του Ταμείου να επιληφθεί, έχουν υποπέσει στη 10ετή παραγραφή. Επίσης, η Αρχή εξέφρασε τη γνώμη, ότι το Ταμείο - στο πλαίσιο της άσκησης της διακριτικής του ευχέρειας – οφείλει να προβεί στην έκδοση διοικητικής πράξης, που να διαπνέεται από τις προαναφερόμενες αρχές και να κινείται προς το νόμιμο συμφέρον του ασφαλισμένου. Έκτοτε και παρά την παρέλευση 4 μηνών δεν υπήρξε απάντηση στο έγγραφο της Αρχής. Μόνο, κατόπιν τηλεφωνικής επικοινωνίας με στέλεχος του Ταμείου, ενημερωθήκαμε ότι προωθείται άλλη λύση, τη νομιμότητα της οποίας καλείται η Αρχή να διερευνήσει, αυτή της επιστροφής των ασφαλιστικών εισφορών για το επίμαχο χρονικό διάστημα 1996 -1997 ξανά στο ΙΚΑ – TEAM προκειμένου να εκδώσει αυτό την απόφαση επικουρικής σύνταξης, με τη δυσμενή για την πολίτη συνέπεια να ακυρωθεί η πράξη επιβολής εισφορών του ΤΕΑΥΕΚ προς τον εργοδότη και για το έτος 1997 και παρά το γεγονός ότι η ασφαλιστέα ιδιότητα της εργασιακής σχέσης που παρείχε η πολίτης το ανωτέρω διάστημα υπάγεται στην αρμοδιότητα του ΤΕΑΥΕΚ.

ζήτημα, απευθυνόμενος εγγράφως, τόσο προς τη Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΓΓΚΑ) όσο και προς το Ταμείο, επισημαίνοντας ότι:

α) η τακτική της μη έγκαιρης περαίωσης των αιτημάτων των πολιτών οι οποίοι έχουν καταθέσει αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη αντίκειται στο συνταγματικό δικαίωμα του αναφέρεσθαι, στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, στην αρχή της χρηστής διοίκησης και στις διατάξεις του ν. 3094/2003 σχετικά με την υποχρέωση των δημοσίων υπηρεσιών να ανταποκρίνονται στα αιτήματα του Συνηγόρου του Πολίτη. Έτσι, τα οποιαδήποτε οργανωτικά, εσωτερικά, προβλήματα της κάθε υπηρεσίας και εν προκειμένω του τ.ΤΕΑΥΕΚ, δεν είναι νόμιμο και κυρίως δίκαιο να επιβαρύνουν τους πολίτες, διότι το οργανωτικό έλλειμμα δεν μπορεί να οδηγεί σε κατάργηση διατάξεων νόμου. Ο Συνήγορος ζήτησε από τους εμπλεκόμενους φορείς να ενεργήσουν άμεσα, έτσι ώστε οι αναφερόμενες στο έγγραφο υποθέσεις να εξετασθούν και διεκπεραιωθούν το συντομότερο δυνατό ή εν πάση περιπτώσει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

β) Παράλληλα, η Αρχή ζήτησε να ενημερωθεί σχετικά με τους λόγους των μεγάλων καθυστερήσεων και τις ενέργειες των αρμοδίων φορέων για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Ειδικότερα, ζητήθηκε η τεκμηριωμένη παρουσίαση των προβλημάτων που αντιμετώπιζε το νεοσυσταθέν τότε ΤΕΑΙΤ ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός υπαγόμενος σε αυτό, όπως το τ.ΤΕΑΥΕΚ. Ο Συνήγορος πρότεινε να ομαδοποιηθούν τα προβλήματα σε λειτουργικές κατηγορίες (πχ. i) μηχανογράφηση/μηχανοργάνωση, ii) οργανωτικά θέματα, iii) θέματα ανθρώπινου δυναμικού, κλπ) και να υπάρξει για κάθε ένα από αυτά μία σύντομη περιγραφή-εξειδίκευση καθώς και μία συγκριτική αξιολόγηση της σοβαρότητας ή βαρύτητάς κάθε κατηγορίας.³ Η Αρχή εκτίμησε ότι με αυτόν τον τρόπο θα ήταν δυνατό να διαμορφωθεί μία ξεκάθαρη εικόνα των προβλημάτων και να διαπιστωθεί ο βαθμός συστημικότητας αυτών.

Ο Γενικός Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με την υπ' αριθ. πρωτ.Φ.20113/31510/1443/18.12.08 επιστολή του προς το ΤΕΑΙΤ και την Α' Δ/ση Επικουρικής Ασφάλισης-τ.ΤΕΑΥΕΚ, που κοινοποιήθηκε και στο Συνήγορο του Πολίτη, ζητούσε από τους εμπλεκόμενους φορείς να θέσουν το ζήτημα των υπέρμετρων καθυστερήσεων ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου τους και να ενημερώσουν το Υπουργείο και τον Συνήγορο σχετικά με τις απόψεις και τις ενέργειές τους.

Πέραν τούτου όμως, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν έχει λάβει, έως σήμερα, από τη ΓΓΚΑ εμπεριστατωμένη απάντηση σχετικά με το πώς προτίθεται να συμβάλει στη συνολική αντιμετώπιση του ζητήματος των καθυστερήσεων ή για τυχόν ενέργειές της που να καταδεικνύουν ότι το πρόβλημα της ελλειμματικής επικοινωνίας, μεταξύ της ΓΓΚΑ και του τ.ΤΕΑΥΕΚ, που είχε επισημάνει η Αρχή στην *Ετήσια Έκθεση 2007*, έχει βελτιωθεί.

Αντίθετα το ΤΕΑΙΤ και τ.ΤΕΑΥΕΚ με τα υπ. αριθ. πρωτ.14699/14-4-2009 και 37530/09.10.2009 έγγραφα τους, ενημέρωσαν τον Συνήγορο του Πολίτη για τα γενικότερα προβλήματα του Ταμείου, εξαιτίας των οποίων δεν διεκπεραιώνονται έγκαιρα τα συνταξιοδοτικά αιτήματα.

³ Για παράδειγμα:

α) Μηχανογράφηση – Μηχανοργάνωση (βαθμός επάρκειας εξοπλισμού (σύντομη περιγραφή και ανάλυση), ύπαρξη αρχείων, παραστατικών καθώς και η μορφή αυτών (σύντομη περιγραφή και ανάλυση). β) Οργανωτικά θέματα (σύντομη περιγραφή και ανάλυση). γ) Ανθρώπινο Δυναμικό (σύντομη περιγραφή και ανάλυση).

Ειδικότερα σύμφωνα με τα έγγραφα αυτά, ως κυριότερες αιτίες των καθυστερήσεων αναφέρονται,

α. η έλλειψη μηχανογραφημένων αρχείων,

β. οι ελλείψεις στο προσωπικό, σε σχέση με τις προβλεπόμενες οργανικές θέσεις και τις πραγματικές ανάγκες, οι οποίες έγιναν εντονότερες μετά το ν. 3655/3.4.2008, αφού η ενοποίηση των Ταμείων είχε σαν αποτέλεσμα να διαμορφωθεί μια αντιστρόφως ανάλογη σχέση μεταξύ του αριθμού των υπαλλήλων του τ. ΤΕΑΥΕΚ που μειώθηκαν, με τον όγκο των υποθέσεων που αυξήθηκαν και,

γ. η αναγκαιότητα, μετά την ψήφιση και εφαρμογή του ν. 3655/2008, να πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στις εφαρμογές του πληροφοριακού συστήματος που πραγματοποιήθηκαν, προκειμένου αυτό να προσαρμοστεί στα δεδομένα του νέου νόμου (ποσοστά ασφάλιστρου για την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών)

Ο Συνήγορος του Πολίτη κατανοεί τα παραπάνω, παρ' όλα αυτά, θα πρέπει να επισημανθεί, τουλάχιστον όσον αφορά την τρίτη από τις προαναφερθείσες αιτίες, ότι οι παραπάνω προσαρμογές του πληροφοριακού συστήματος σχετίζονται με τις οργανωτικές αναδιαρθρώσεις που επέφεραν οι διατάξεις του ν. 3655/2008. Δεν αιτιολογούνται όμως οι μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις που υφίστανται και χρονολογούνται πολύ πριν το 2008. Επιπροσθέτως, αυτά τα έγγραφα δεν παρέχουν πληροφόρηση, σχετικά με τις ενδεδειγμένες πρωτοβουλίες για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα αυτά.

Παρ' όλα αυτά θα πρέπει να σημειωθεί ότι το τ.ΤΕΑΥΕΚ ανταποκρίνεται ως ένα βαθμό στη διαμεσολάβηση και τις επισημάνσεις της Αρχής, με συνέπεια αρκετές υποθέσεις, για τις οποίες έχει διαμεσολαβήσει ο Συνήγορος του Πολίτη να έχουν περαιωθεί νωρίτερα από τον αρχικά προδιαγεγραμμένο χρόνο, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις υπέρμετρης καθυστέρησης.

Επειδή όμως η ad hoc αντιμετώπιση και επίλυση μερικών υποθέσεων, ύστερα από παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, δεν λύνει το συνολικότερο πρόβλημα, σκόπιμο είναι να οργανωθούν με τον καλύτερο τρόπο τα Ταμεία, ώστε να εξυπηρετούνται όλοι οι πολίτες. Στην κατεύθυνση αυτή, ο Συνήγορος του Πολίτη εξετάζει συστηματικά τις αιτίες των καθυστερήσεων, αξιοποιεί τη συσσωρευμένη εμπειρία που διαθέτει από τη διαμεσολάβηση στις ατομικές υποθέσεις και, εφόσον διαπιστώσει οργανωτικές ή άλλες αδυναμίες που εμποδίζουν την έγκαιρη και νόμιμη επεξεργασία των αιτημάτων, προτείνει τη λήψη ειδικότερων μέτρων για τη συνολική υπέρβαση του προβλήματος.

3. Προβλήματα και προτάσεις προς επίλυση αυτών

Τα προβλήματα που εντόπισε ο Συνήγορος του Πολίτη έως το τέλος του 2012 κατά τη διερεύνηση των αναφορών, καθώς και από την επικοινωνία του με τη Διοίκηση του τ. ΤΕΑΙΤ και του τ. ΤΕΑΥΕΚ, μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

Ι.ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΡΓΑΝΩΣΗ

-Υπαρξη ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος (ΟΠΣ), αλλά ελλιπής καταχώρηση στοιχείων.

-Μη καταχωρημένες καταθέσεις – μη καταχωρημένος χρόνος ασφάλισης.

-Ανεπαρκής εξοπλισμός για την υποστήριξη του ΟΠΣ από τους υπαλλήλους.

-Αρχεία σε ανεπεξέργαστη μορφή (παραστατικά σε τσουβάλια, στοιχεία σε υπόγεια με ανεπαρκή φωτισμό και υγρασία. Κίνδυνος αλλοιώσεων και καταστροφής παραστατικών).

- Συνείσπραξη εισφορών με το ΤΑΠΙΤ με αποτέλεσμα, πέρα από τη λειτουργική επιβάρυνση του Ταμείου, την αδυναμία εξέλιξης και εξειδίκευσης του ΟΠΣ.

II. ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

-Υπαρξη υπαλλήλων δύο ταχυτήτων: παλαιοί προς συνταξιοδότηση και νέοι χωρίς επαρκή εκπαίδευση. Απουσία μέσης κατάστασης η οποία θα μπορούσε να λειτουργήσει εξισορροπητικά αλλά και συνδυαστικά μεταξύ των δύο ομάδων εργαζομένων, δημιουργώντας οφέλη για τον οργανισμό, μειώνοντας παράλληλα τα όποια κόστη.

- Μη ανανέωση του προσωπικού για πολλά χρόνια με αποτέλεσμα τη δημιουργία κατεστημένων δομών λειτουργίας και προσαρμογής στις αλλαγές και τις σύγχρονες ανάγκες λειτουργίας του Ταμείου.

-Έλλειψη προσωπικού. Κατάργηση οργανικών θέσεων, χωρίς μελέτη, με το ν. 3655/2008.

-Μη ορθολογικός καταμερισμός του υφιστάμενου προσωπικού του τ. ΤΕΑΥΕΚ μεταξύ των νεοσύστατων ΤΑΠΙΤ & ΤΕΑΙΤ, εις βάρος του δεύτερου χωρίς να ληφθούν υπόψη οι πραγματικές ανάγκες (αναφέρεται ενδεικτικά ότι όλοι σχεδόν οι προϊστάμενοι εντάχθηκαν στο ΤΑΠΙΤ).

-Ακατάλληλες κτιριακές εγκαταστάσεις, επιβαρυντικό περιβάλλον εργασίας.

III. ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

-Ασαφείς και επικαλυπτόμενες αρμοδιότητες, πρόβλημα που μεγιστοποιούν οι ρυθμίσεις του ν. 3655/2008.

-Χρονοβόρες διαδικασίες, λόγω γραφειοκρατικών αγκυλώσεων και έλλειψη αποτελεσματικής συνεργασίας με το ΙΚΑ και την ΗΔΙΚΑ, η οποία θα έπρεπε να υποστηρίζει εγχειρήματα συνδυασμού λειτουργίας Ταμείων.

-Αδυναμία έως ανυπαρξία ελεγκτικών μηχανισμών και διενέργειας ελέγχων. Πλήρης υποβάθμιση του σημαντικού αυτού θέματος στο οργανόγραμμα του ΤΕΑΙΤ που εμπεριέχει ο ν. 3655/2008.

IV. ΕΠΟΠΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

-Μη παρέμβαση της ΓΓΚΑ ως εποπτεύοντος φορέα.

-Ανυπαρξία συνδυασμού δράσεων και ενεργειών από τα Ταμεία (ο συνδυασμός π.χ. του συστήματος ΑΠΔ του ΙΚΑ με τα υπόλοιπα Ταμεία που ασφαλίζουν, επικουρικά, μισθωτούς θα έλυε πολλά ζητήματα).

Βεβαίως, από την 01.01.2013 και εντεύθεν που ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες ένταξης φορέων επικουρικής ασφάλισης στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ) το τ. ΤΕΑΥΕΚ εντάχθηκε στο ΕΤΕΑ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του [άρθρου 36](#) του ν. [4052/2012](#) και του [άρθρου 12](#) της Πράξης Νομοθετικού Περιεχόμενου της 31.12.2012 (Α' 256).

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την υποπαράγραφο ΙΑ.6 παράγραφο 8 του Νόμου 4093/12, η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.⁴, από 1.12.2012 η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. συγκεντρώνει, ελέγχει και διασταυρώνει τα στοιχεία των συντάξεων των δικαιούχων των Φ.Κ.Α. και υπολογίζει το ποσό της μείωσης για τους συνταξιούχους, καθώς και για όσους λαμβάνουν συντάξεις από περισσότερους του ενός φορέα. Οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης εποπτείας Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Εθνικής Άμυνας και το Δημόσιο αποστέλλουν έως τη 10η ημέρα κάθε μήνα στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., σε ηλεκτρονική μορφή μηνιαίο αρχείο πληρωμών συντάξεων, στο οποίο περιέχονται αναλυτικά και ανά συνταξιούχο τα ποσά των συντάξεων που καταβάλλει ο κάθε φορέας. Ειδικότερα, από 1.1.2013 μέχρι την 30.6.2013 οι πληρωμές των συντάξεων διενεργούνται από τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, ενώ από 1.7.2013 καθίσταται ενιαίος φορέας ελέγχου και πληρωμών συντάξεων των δικαιούχων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) και του Δημοσίου. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τις υποχρεώσεις των Φ.Κ.Α., τις υποχρεώσεις της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., θέματα διασταυρώσεων και ταυτοποίησης στοιχείων προσώπων και αλληλοενημερώσεων μεταξύ Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και Γ.Γ.Π.Σ., καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την υλοποίηση του παρόντος.

Ο συνδυασμός των παραπάνω εξελίξεων μπορεί να συμβάλει στην προοδευτική επίλυση κάποιων από τα προβλήματα που έχουμε μνημονεύσει. Επείγει όμως να αντιμετωπισθούν άμεσα και προβλήματα που δημιουργήθηκαν από την ενοποίηση των ασφαλιστικών οργανισμών με τον ν. 3655/2008. Είναι επίσης μια ευκαιρία να αντληθούν χρήσιμα συμπεράσματα για τη βελτίωση της οργάνωσης και την αποφυγή αναποτελεσματικών επιλογών του παρελθόντος.

Κατά την άποψη του Συνηγόρου του Πολίτη, για να έχει τα προσδοκώμενα οφέλη οποιαδήποτε ενοποίηση θα πρέπει να εστιάσει στο οργανικό – λειτουργικό επίπεδο και όχι απλώς να επιφέρει μετονομασίες οργανισμών, μετατροπή τους σε διευθύνσεις και καταργήσεις ή συγχωνεύσεις διοικητικών συμβουλίων. Στο πλαίσιο της διαμεσολαβητικής του προσπάθειας για τη συνολικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος ο Συνήγορος του Πολίτη προτείνει:

1. **Δημιουργία μιας επιλεγμένης ομάδας εργασίας** αποτελούμενη από έμπειρο προσωπικό που θα καταχωρήσει στο πληροφοριακό σύστημα το συντομότερο δυνατό, τα εκκρεμή δεδομένα των ασφαλιστικών εισφορών των ασφαλισμένων του οργανισμού, παρελθόντων ετών - κυρίως πριν από το 2004. Στην κατεύθυνση αυτή θα μπορούσαν να επιλεγούν κι άλλες λύσεις, όπως η φωτογράφιση ή το σκανάρισμα των αρχείων και η εισαγωγή τους με αυτή τη μορφή στο ΟΠΣ. Παρά το όποιο κόστος, θα επιφέρει πολλαπλάσια λειτουργικά οφέλη.
2. **Αναδιοργάνωση του προσωπικού.** Σύμφωνα και με την οργανωσιακή θεωρία, ανάλογα με τις αρχικές συνθήκες που υπάρχουν κατά την δημιουργία ενός οργανισμού, διαμορφώνεται μία κουλτούρα και θεώρηση των πραγμάτων, που αφορά τόσο τις διαδικασίες και πρακτικές στο εσωτερικό του οργανισμού όσο και τις σχέσεις του οργανισμού με το εξωτερικό περιβάλλον («έτσι γίνονται τα πράγματα εδώ») που δεν μπορεί να αλλάξει εύκολα, όπου και όταν αυτό απαιτείται. Γι αυτό το λόγο, η αναδιοργάνωση και αναδιάρθρωση με την μεταφορά προσωπικού από το ένα τμήμα σε ένα άλλο, αλλά και με την στελέχωση από εργαζόμενους που δεν είχαν προηγούμενη σχέση με αυτόν, μεταφέροντας ενδεχομένως άλλες εμπειρίες και πρακτικές, λειτουργεί πολύ βοηθητικά προς αυτή την κατεύθυνση. Έτσι, εργαζόμενοι άλλων επικουρικών ταμείων που πλέον ανήκουν στο ΕΤΕΑ θα μπορούσαν εύκολα να μετακινηθούν στο τ. ΤΕΑΥΕΚ και το αντίστροφο, προκειμένου να

⁴ Η ΗΔΙΚΑ Α.Ε. είχε ήδη προβλεφθεί με το Νόμο 3607/2007 (Α' 245).

αναπτυχθεί γόνιμο έδαφος για ανταλλαγή και αξιοποίηση εμπειρίας, ανάληψη πρωτοβουλιών και γενικότερα για την επίτευξη δυναμικού διοικητικού περιβάλλοντος. Τα μέτρα κινητικότητας ανθρώπινου δυναμικού στο Δημόσιο τομέα θα μπορούσαν να συμβάλουν σε αυτό.

3. **Ουσιαστική αξιοποίηση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος** του ΙΚΑ, μέσω του ΕΤΕΑΜ, από το Ταμείο. Το ΕΤΕΑΜ, που πλέον ανήκει στο ΕΤΕΑ, έχει online πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ. Οι ασφαλιστικές εισφορές που πρέπει να καταβάλλει μία επιχείρηση για τους εργαζόμενους της, τόσο για την κύρια ασφάλιση στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ όσο και για την επικουρική στο ΤΕΑΥΕΚ, προσδιορίζονται με βάση ένα σταθερό ποσοστό επί του ακαθάριστου μισθού του εργαζόμενου⁵. Αυτό σημαίνει ότι, γνωρίζοντας το συνολικό ποσό που καταβλήθηκε από μία εταιρία στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για ασφαλιστικές εισφορές, μπορεί να υπολογιστεί το αντίστοιχο συνολικό ποσό που θα έπρεπε να καταβληθεί στο τ. ΤΕΑΥΕΚ. Επομένως, το τ. ΤΕΑΥΕΚ γνωρίζοντας το συνολικό ετήσιο ποσό για ασφαλιστικές εισφορές που κατέβαλε μία εταιρία για την επικουρική ασφάλιση των εργαζομένων της, μπορεί να το συσχετίσει με το αντίστοιχο που κατέβαλε η ίδια εταιρία στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, μέσω των μηχανογραφημένων ΑΠΔ, προκειμένου να διαπιστώσει αν ήταν οι ορθές. Σε αυτή τη περίπτωση μπορεί να εξαχθεί το συμπέρασμα ότι, εφόσον το συνολικό ποσό για την επικουρική ασφάλιση είναι σωστό, τότε και οι ασφαλιστικές εισφορές για κάθε εργαζόμενο είναι οι ενδεδειγμένες. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να μειωθεί σημαντικά ο χρόνος αναμονής για την έκδοση και απονομή της επικουρικής σύνταξης. Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να γίνουν και οι κατάλληλες διοικητικές, και πιθανότατα οι αναγκαίες νομοθετικές, ρυθμίσεις για την απλοποίηση των διαδικασιών που αφορούν το παρελθόν, ώστε η στόχευση να είναι στο μέλλον με τη δημιουργία των ατομικών μερίδων των ασφαλισμένων. Σε όλα αυτά θα συμβάλει σημαντικά η σύνταξη ενιαίου κανονισμού ασφάλισης-παροχών για το σύνολο των Φορέων που εντάχθηκαν στο ΕΤΕΑ και σταδιακή αυτονόμηση και ανεξαρτησία από το ΤΑΠΙΤ.
4. **Άμεση διεκπεραίωση των συνταξιοδοτικών αιτημάτων για τα οποία δεν απαιτείται χρονοβόρος ή περίπλοκη διερεύνηση.**

Ειδικότερα:

Α) Στις περιπτώσεις που το Ταμείο ελέγχει ασφαλιστικές εισφορές που έχει καταβάλει μία εταιρεία, με αφορμή αίτημα συνταξιοδότησης πρώην εργαζόμενου σε αυτή, θα μπορούσε παράλληλα να ελέγχει όμοιο αίτημα και άλλου εργαζόμενου στην ίδια εταιρεία, ασχέτως εάν αυτό έχει υποβληθεί μεταγενέστερα, αφού ο σχετικός έλεγχος είναι ενιαίος και για τις δύο περιπτώσεις.

Β) Κυρίως στις περιπτώσεις διαδοχικής ασφάλισης, όπου οι πολίτες τις περισσότερες φορές είναι υποχρεωμένοι να αναμένουν δύο ή και τρία έτη προκειμένου το ΤΕΑΙΤ (τ.ΤΕΑΥΕΚ) να αποστείλει ασφαλιστικά στοιχεία, που συχνά αφορούν μικρό έως ελάχιστο χρόνο ασφάλισης σε αυτό, θα μπορούσαν να εξετάζονται βάσει προκαθορισμένων κανόνων προτεραιότητας, ώστε ο συνολικός χρόνος αναμονής, μέχρι της έκδοσης της συνταξιοδοτικής απόφασης, να μη φτάνει στα απαράδεκτα επίπεδα της τελευταίας περιόδου, δυστυχώς με τάσεις περαιτέρω επιδείνωσης. Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε καταθέσει σχετική πρόταση όσον αφορά τη διαδικασία εξέτασης των περιπτώσεων αυτών με την οποία συμφώνησε και

⁵ Βλέπε επί παραδείγματι, το άρθρο 25 του ΑΝ 1846/1951 για το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και το άρθρο 33 της ΥΑ 351//1943 για το ΤΕΑΥΕΚ

η Δ/ση Πρόσθετης Ασφάλισης της ΓΓΚΑ, βάσει του υπ' αριθ. Φ.20113/28676/954/03.11.2010 εγγράφου της προς το Ταμείο που κοινοποιήθηκε και στην Αρχή.

Εναλλακτικά, θα μπορούσε να εξεταστεί η έκδοση πράξεων προσωρινής σύνταξης και για τις επικουρικές συντάξεις, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 38 του Ν. 3996/2011.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε συμπληρωματική πληροφορία ή διευκρίνιση, καθώς και για κάθε δυνατή συνεργασία η οποία θα συμβάλει στην αποσυμφόρηση των υπηρεσιών του ΤΕΑΥΕΚ και στη βελτίωση της εξυπηρέτησης των ασφαλισμένων πολιτών.

Καλλιόπη Σπανού

Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση

Πρόεδρο Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.)

Πειραιώς 9-11

105 52 Αθήνα